

heid van de klachten over de zwakte van de land- en zeemacht aan te tonen is een lijst van aangekomen, vertrokken en overleden dienaren meegezonden. Over het hele jaar en met de retourvloot zijn er in 1761 niet meer dan 4435 man aangekomen, ongeveer 2632 man vertrokken en 1036 man overleden. Er zijn dus maar 767 soldaten en matrozen overgebleven. Men zal niet detailleren of dit voor het bedrijf in Azië voldoende is. [fol. 988] Er wordt echter bij de Heren XVII op aangedrongen alle noodzakelijke maatregelen te treffen, zodat zij tevreden kunnen zijn en de Hoge Regering voelt dat ze alles heeft gedaan, om de dienst naar behoren te vervullen. De consumptierekeningen van de aangekomen schepen zijn gecontroleerd en goedgekeurd, zoals blijkt uit de besluiten van 3 en 13 februari, 6 maart, 14 en 24 juli, 4 en 11 augustus, 18 september, 6, 23 en 30 oktober en 20 november. De premies zijn naar mate van de snelheid van de reis uitgekeerd, waarbij de gezagvoerders van de Damzicht, Getrouwigheid, Borssele, Rotterdam, Vosmaar, Schagen en Scholtenburg de volle premie van f 1200,- hebben ontvangen. De Ruyskenstein is verkocht, [fol. 990¹⁸] omdat ze ook na een kostbaar herstel slechts kort op rustig water zou kunnen varen. Ze bracht f 18.235 op, waarbij, om de kopers tegemoet te komen, wat uitrustingsstukken en ammunitie gratis zijn achtergelaten. Het besluit van 24 februari en 8 september geeft aan dat de romp van de *Admiraal Tromp* voor f 1128,- verkocht is. Op 18 december is besloten het oude schip de *Apfelboom* te verkopen. Uit het bijgevoegde geheime bericht van commandeur Hendrik Booms van 15 december blijkt welke aanzienlijke gebreken de schepen hebben, die nog op stil water gebruikt worden. Bij de milite werd men wegens het gebrek aan volk te Batavia en op Java's Oostkust ertoe gedwongen om, door een verhoging van de gage met drie en vier gulden per maand, aan degenen die zouden kunnen repatriëren, aan te moedigen hun dienst voort te zetten. Dit heeft resultaat gehad, maar de onderbezetting te Batavia blijft gelden. Het hele garnizoen van hoog tot laag bestaat [fol. 991] momenteel uit niet meer dan 1691 man. Dit betekent een verzwaring van de dienst. Ter verlichting zijn, zoals op 17 oktober reeds vermeld, 150 inlandse christenen uit de burgerij aangemonsterd. Ter aanmoediging en toen er 100 mardijkers voor Ceylon geworven moesten worden, is op 24 maart besloten om een generaal pardon voor gedeserteerde christen inlanders af te kondigen. Verscheidene van hen keerden terug. Voor de artillerie en wapenkamer is op 5 en 29 mei besloten dat van alle aanzienlijke partijen artillerie- en wapengoederen die uit de buitenkantoren als in goede conditie zijn ontvangen, maar bij ontvangst te Batavia onbruikbaar blijken, verklaringen, beëdigd door de majoor van de artillerie, of door de baas van de wapenkamer, en door de gecommiteerden voor de visitatie, zullen moeten worden opgesteld. Gezien de beperkte voorraad buskruit is op 26 juni besloten dat aan in Azië varende schepen van 150 voet maar 3500 lb buskruit in plaats van 5700 lb wordt meegegeven, en aan schepen van 136 of 140 voet 2400 lb. Ook wordt opgemerkt dat [fol. 992] een partij zwavelaarde uit Bima bij raffinage 35 % verlies gaf, terwijl die uit Perzië maar 15 %. Op 24 juli is derhalve besloten de inkoop te Bima te staken. Aangaande fortificatie en gebouwen is gerapporteerd dat de baas van het eiland Onrust akkoord is gegaan om voor f 14.400,- de tweede en geheel vervallen zaagmolens daar te herbouwen. Volgens besluit van 9 juli bedong hij nog dat de Compagnie hout en materialen zou verstrekken. Op 3 maart was gerapporteerd dat hij de chirurgijns- en timmerliedenwoning, reeds genoemd in de missive van eind december 1760, had voltooid. Bovendien is op 30 juni besloten om de vijf kruithuizen in het kasteel te Batavia en de stad, en het laboratorium van de artillerie te repareren en te verbeteren. Omdat de huidige vier kruithuizen wat te weinig zijn en het gevaar niet goed gespreid is, wordt gezocht naar geschikte plaatsen voor nog twee meer.)

Bij besluit van den 11 augustus ordre gegeven om de capitale gebreken aan de kruitmolens, en de vaart, die het water uyt de Molenvliet aanvoert, te doen verhelpen, en om de duursaamheid alles van steen op te halen, 'tgene bevorens van hout geweest is. Het be-

18 Folionummering springt van 988 over naar 990.